

Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság

tájékoztatója

hangfelvétel készítéséről, felhasználásáról

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz (a továbbiakban: Hatóság) rendszeresen érkeznek beadványok, a hangfelvételek készítésének, valamint felhasználásának jogszerűségével kapcsolatban.

I. Hangfelvételek készítésének jogszabályi háttere

I./1. Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.)

Az Infotv. 3. § 2. pontja alapján személyes adat¹ a hang, valamint a hangfelvétel. Az emberi hang a személyiség megnyilvánulása, amely alapján azonosítható, és amelyből következtetések vonhatóak le rá nézve. A hang rögzítése által szükségszerűen adatkezelés valósul meg, melynek szabályait az Infotv. tartalmazza.

Személyes adat az Infotv. 5. § (1) bekezdése alapján akkor kezelhető², ha ahhoz az érintett hozzájárul, vagy azt törvény vagy - törvény felhatalmazása alapján, az abban meghatározott körben - helyi önkormányzat rendelete közérdeken alapuló célból elrendeli (kötelező adatkezelés).

Hangfelvétel készítésének jogalapja tehát a fentiek tükrében vagy az érintett előzetes tájékoztatását követő hozzájárulásán alapulhat, vagy pedig kötelező adatkezelés formájában valósulhat meg.

Amennyiben nem kötelező adatkezelés írja elő a hangfelvétel készítését, úgy az érintett előzetes tájékoztatásán alapuló hozzájárulása szükséges ehhez.

¹ Infotv. 3. § 2. pont: „az érintettel kapcsolatba hozható adat - különösen az érintett neve, azonosító jele, valamint egy vagy több fizikai, fiziológiai, mentális, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára jellemző ismeret -, valamint az adatból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés”.

² Az Infotv. 3. § 9. pontja értelmében *adatkezelő*: az a természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki vagy amely önállóan vagy másokkal együtt az adat kezelésének célját meghatározza, az adatkezelésre (beleértve a felhasznált eszközt) vonatkozó döntéseket meghozza és végrehajtja, vagy az adatfeldolgozóval végrehajtatja.

I./2. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) releváns rendelkezései.

A Ptk. a 2:42. § (3) bekezdésében rendezi, hogy nem sért személyiségi jogot az a magatartás, melyhez az érintett hozzájárul. A Ptk. 2:43. §-a értelmében a személyiségi jogok megsértését jelenti különösen a képmáshoz és a hangfelvételhez való jog megsértése.

A Ptk. rendelkezései értelmében a képmás vagy hangfelvétel elkészítéséhez és felhasználásához az érintett személy hozzájárulása szükséges. Különbség van azonban akkor, ha tömegfelvételtől és nyilvános közszereplésről van szó az adott esetben, mivel nincs szükség az érintett hozzájárulására a felvétel elkészítéséhez és az elkészített felvétel felhasználásához tömegfelvétel és nyilvános közéleti szereplésről készült felvétel esetén.³

Nyilvános rendezvénynek a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 459. § (1) bekezdés 24. pontja alapján az a rendezvény minősül, amely: „a *gyülekezési jogról szóló törvény hatálya alá tartozó rendezvény, továbbá az olyan rendezvény, amely mindenki számára azonos feltételek mellett nyitva áll*”.

II. Törvényi előírás alapján kötelező hangrögzítés

II./1. Ügyfélszolgálatok, fogyasztóvédelem

- **Rögzítést előíró jogszabály:** a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény (a továbbiakban: Fgytv.);
- **Megőrzési idő:** 5 év;
- **Hangfelvétel rendelkezésre bocsátása:** nincs mód meghatározva;

A telefonos ügyfélszolgálatot működtető szervezetek a hívások rögzítése szempontjából adatkezelőknek tekintendők, így felelősek az érintettek – fentiekben ismertetett – információs önrendelkezési jogának biztosításáért, valamint az adatbiztonsági követelmények⁴ teljesítéséért.

A célhoz kötöttség szerepe azonban itt is fontosnak ítélandó. Hangfelvételt kezelni csak a cél megvalósulásához szükséges ideig és mértékben lehet kezelni. A szolgáltató kizárólag a jogszabály által előírt, illetve az előfizetői szerződésből eredő igények teljesítéséhez szükséges ideig kezelheti a hangfelvételt. Ezt követően a rögzített adatállományt – beleértve minden biztonsági másolatot – törölni kell. Az érintett információs önrendelkezési jogából fakadó igényeit szintén a tárolási időn belül kell az adatkezelőnek teljesíteni. Az adatkezelő

³ Ptk. 2:48. § (1)-(2) bekezdései

⁴ Az Infotv. 7. § (1) bekezdése alapján: „Az adatkezelő köteles az adatkezelési műveleteket úgy megtervezni és végrehajtani, hogy az e törvény és az adatkezelésre vonatkozó más szabályok alkalmazása során biztosítsa az érintettek magánszférájának védelmét.” Az adatokat megfelelő intézkedésekkel védeni kell különösen a jogosulatlan hozzáférés, megváltoztatás, továbbítás, nyilvánosságra hozatal, törlés vagy megsemmisítés, valamint a véletlen megsemmisülés és sérülés, továbbá az alkalmazott technika megváltozásából fakadó hozzáférhetlenné válás ellen.

köteles továbbá az adatok biztonságáról, illetve technikai védelmének követelményéről gondoskodni.

A közszolgáltatási tevékenységet folytató vállalkozások, valamint a külön törvényben meghatározott egyéb vállalkozások az ügyfelekkel folytatott telefonbeszélgetések rögzítésére kötelezettek az 17/B. § (3) bekezdése⁵ alapján.

Ha a hangfelvétel tartalmazza az Fgytv. 17/A. § (5) bekezdése szerinti tartalmi elemeket - ide nem értve a panasz előterjesztésének helyét, a fogyasztó által bemutatott bizonyítékok jegyzékét, a jegyzőkönyvet felvevő személy aláírását, valamint a jegyzőkönyv felvételének helyét és idejét -, a jegyzőkönyv felvétele a fogyasztó beleegyezésével mellőzhető.⁶

Az Fgytv. fent említett 17/B. § (3) bekezdése alapján a hangfelvételt egyedi azonosítószámmal kell ellátni. A fogyasztó kérésére, díjmentesen rendelkezésre kell bocsátani. A vállalkozás a hangfelvétel készítésével, megőrzésével és rendelkezésre bocsátásával kapcsolatos kötelezettségéről, továbbá az egyedi azonosítószámról a fogyasztót a telefonos ügyintézés kezdetekor tájékoztatni köteles.

II./2. Elektronikus hírközlés

- **Rögzítést előíró jogszabály:** az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (a továbbiakban: Eht.); az elektronikus hírközlési előfizetői szerződések részletes szabályairól szóló 2/2015. (III. 30.) NMHH rendelet (a továbbiakban: NMHH rendelet)
- **Megőrzési idő:** Eht: 1 év; NMHH rendelet: 2 év;
- **Hangfelvétel rendelkezésre bocsátása:** visszahallgatás erre megfelelően kialakított helyen; hangfelvétel másolatának kiadása;

Az Eht. 141. § (1) bekezdése szerint: „A szolgáltató köteles a hibabejelentéseket, a hibabehatároló eljárás eredményét és a hibaelhárítás alapján tett intézkedéseket visszakövethető módon, hangfelvétellel vagy egyéb elektronikus úton rögzíteni, és az adatkezelési szabályok betartásával azt legalább egy évig kell megőrizni.”

Az NMHH rendelet a következőképp rendezi az elektronikus hírközlési előfizetői szerződések hangrögzítéssel kapcsolatos szabályait:

„25. § (1) A telefonos ügyfélszolgálatra érkező előfizetői panaszról és hibabejelentésről a szolgáltató köteles hangfelvételt készíteni, amelyet visszakereshető módon - a 22. § (7) bekezdésében foglalt eset kivételével - a bejelentés időpontjától számítva 2 évig köteles megőrizni.

(2) Az előfizető kérésére a szolgáltató köteles az (1) bekezdés szerinti hangfelvétel előfizető általi visszahallgatását a szolgáltató ügyfélszolgálati helyiségében biztosítani.

(3) Az (1) bekezdés szerinti hangfelvétel másolatát a szolgáltató köteles az előfizető kérésére 30 napon belül rendelkezésre bocsátani. A szolgáltató a hangfelvétel kiadását az előfizető azonosításán túl egyéb feltételhez nem kötheti. Az előfizető részére hangfelvételenként egy alkalommal ingyenesen kell a másolatot biztosítani.”

⁵ Eszerint: „Az ügyfélszolgálathoz beérkező valamennyi telefonon tett szóbeli panaszt, valamint az ügyfélszolgálat és a fogyasztó közötti telefonos kommunikációt hangfelvétellel rögzíteni kell...”.

⁶ Fgytv. 17/B. § (3) bekezdés

II./3. Bankok és biztosítók

- **Rögzítést előíró jogszabály:** a biztosítási tevékenységről szóló 2014. évi LXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Bit.); és a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (a továbbiakban: Hpt.);
- **Megőrzési idő:** Hpt.: 5 év; Bit.: 5 év;
- **Hangfelvétel rendelkezésre bocsátása:** Hpt. és Bit alapján ugyanúgy: hangfelvétel visszahallgatása; a hangfelvételtől készített hitelesített jegyzőkönyv kiadása;

A Fgytv. 1. § (2) bekezdése alapján a bankokra, illetve biztosítókra nem terjed ki a Fgytv. hatálya, ugyanakkor nem csak a Fgytv., hanem a Bit., és a Hpt. is tartalmaz a hangfelvételek kiadására vonatkozó speciális törvényi rendelkezéseket. Meg kívánjuk jegyezni azonban azt, hogy ezek az ágazati törvények a panasznak nem minősülő telefonos kommunikációra vonatkozóan - az Fgytv.-el ellentétben - nem tartalmaznak szabályokat.

Minderre figyelemmel a Hatóság álláspontja szerint a Hpt. 288. § (4) bekezdése⁷, továbbá a Bit. 159. § (5) bekezdése⁸ a panasznak nem minősülő telefonos kommunikáció rögzítésére és őrzési idejére nem irányadó, ezért a rögzítésükre csak az érintettek hozzájárulásával kerülhet sor.

III. Adatkezelői döntés a hangrögzítésről

III/1. Az Infotv. irányadó szabályai

Amennyiben az adatkezelő szervezet, cég, intézmény úgy dönt, hogy a telefonbeszélgetéseket rögzíteni kívánja, ahhoz előre meghatározott cél⁹, valamint az érintettek – telefonálók – részére előzetes, illetve mindenre kiterjedő tájékoztatás szükséges.

A hozzájárulás egyik fogalmi elemének tekinthető az, hogy a hozzájárulás megfelelő tájékoztatáson alapuljon. A megfelelő tájékoztatás követelményét elsődlegesen az Infotv. 20. §-a¹⁰ részletezi.

⁷ A Hpt. 288. § (4) bekezdése alapján: „Telefonon történő panaszkezelés esetén a pénzügyi intézmény, független közvetítő és az ügyfél közötti telefonos kommunikációt a pénzügyi intézmény hangfelvétellel rögzíti, és a hangfelvételt öt évig megőrzi. Az ügyfél kérésére biztosítani kell a hangfelvétel visszahallgatását, továbbá térítésmentesen tizenöt napon belül rendelkezésre kell bocsátani a hangfelvételtől készített hitelesített jegyzőkönyvet.”

⁸ A Bit. 159. § (5) bekezdése értelmében a telefonon történő panaszkezelés esetén a szolgáltató és az ügyfél közötti telefonos kommunikációt a szolgáltató hangfelvétellel rögzíti, és a hangfelvételt egy évig megőrzi. Erről az ügyfelet a telefonos ügyintézés kezdetekor tájékoztatni kell. Az ügyfél kérésére biztosítani kell a hangfelvétel visszahallgatását, továbbá térítésmentesen rendelkezésre kell bocsátani a hangfelvételtől készített hitelesített jegyzőkönyvet.

⁹ A célhoz kötött adatkezelés elve mint az Infotv., illetve az adatkezelés jogszerűségének egyik meghatározó alapelve alapján, személyes adat kizárólag meghatározott célból, jog gyakorlása és kötelezettség teljesítése érdekében kezelhető. Az adatkezelésnek minden szakaszában meg kell felelnie az adatkezelés céljának, az adatok felvételének és kezelésének tisztességesnek és törvényesnek kell lennie. Csak olyan személyes adat kezelhető, amely az adatkezelés céljának megvalósulásához elengedhetetlen, a cél elérésére alkalmas.

A fentiek alapján a hangfelvételt készítőnek az adatkezeléssel kapcsolatos minden tényről – így például az adatkezelés céljáról – tájékoztatnia kell az érintettet¹¹.

Az Infotv. idézett rendelkezései értelmében, a telefonbeszélgetések legalább két személy, a hívott és a hívást fogadó személy személyes adatának tekintendő, és az azzal kapcsolatos adatok – különösen a beszélgetés tartalma – csak akkor ismerhetők meg harmadik személy által, ha ahhoz az érintett személy előzetesen és önként hozzájárult.

Erre tekintettel a beszélgetés megkezdésekor az érintettet tájékoztatni kell arról, hogy a beszélgetés hanganyagát rögzítik. Ezzel a tájékoztatással annak a lehetőségét kell megteremteni, hogy az érintett eldönthesse: hozzájárul-e ahhoz, hogy a másik féllel folytatott beszélgetést rögzítsék.

III./2. Társasházi közgyűlések

A közgyűlésen elhangzottak pontos jegyzőkönyvbe foglalása érdekében indokolt lehet a közgyűlésről hangfelvétel rögzítése. A hangos jegyzőkönyv készítése tehát az Infotv. 4. §-a szerinti célhoz kötöttség elvével összhangban áll, amely szerint személyes adatok meghatározott célból, jog gyakorlása vagy kötelezettség teljesítése érdekében kezelhetők.

A közgyűlés megnyitásakor tájékoztatni kell a jelenlévőket arról, hogy az elhangzottakról – a jegyzőkönyv pontos elkészítése érdekében – hangfelvételt kívánnak készíteni. Ezt követően a jelenlévő tulajdonostársak, valamint meghatalmazottjaik nyilatkoznak arról, hogy hozzájárulnak-e a hangos jegyzőkönyv elkészítéséhez. Amennyiben a hangfelvétel készítését a résztvevők nem egyhangúan támogatják, hanem vannak olyan személyek, akik nem kívánnak hozzájárulni a hangfelvétel rögzítéséhez, akkor biztosítani kell számukra azt a lehetőséget, hogy az általuk mondottakat hangrögzítés nélkül közölhessék, így a felszólalásuk tartalma kizárólag az írott jegyzőkönyvbe kerüljön bele. Ugyanakkor azon résztvevők esetében, akik nem kifogásolták a hangfelvétel készítését, adatvédelmi szempontból jogszerűnek tekinthető a hanganyag rögzítése.

A fentiek alapján nem szükséges, hogy valamennyi tulajdonostárs egyhangúan hozzájáruljon a hangfelvétel elkészítéséhez. Ebben az esetben csupán arra kell figyelemmel lenni, hogy azoknak a tulajdonosoknak (illetve meghatalmazottjaiknak) a hozzászólása előtt, akik nem járultak hozzá a hangfelvétel készítéséhez, állítsák le a felvételt, és ezeket a hozzászólásokat csak az írott jegyzőkönyvbe vegyék fel.

¹⁰ Az Infotv. 20. § (2) bekezdése kimondja, hogy „*az érintettet az adatkezelés megkezdése előtt egyértelműen és részletesen tájékoztatni kell az adatai kezelésével kapcsolatos minden tényről, így különösen az adatkezelés céljáról és jogalapjáról, az adatkezelésre és az adatfeldolgozásra jogosult személyéről, az adatkezelés időtartamáról, arról, ha az érintett személyes adatait az adatkezelő a 6. § (5) bekezdése alapján kezeli, illetve arról, hogy kik ismerhetik meg az adatokat. A tájékoztatásnak ki kell terjednie az érintett adatkezeléssel kapcsolatos jogaira és jogorvoslati lehetőségeire is.*”

¹¹ A Hatóság a megfelelő, illetve előzetes tájékoztatás követelményének szükségességével kapcsolatban ajánlást bocsátott ki 2015 októberében, melyben részletesen kifejti álláspontját az előzetes tájékoztatás adatvédelmi követelményeiről. Az ajánlás megtalálható a Hatóság honlapján, a <http://www.naih.hu/files/tajekoztato-ajanlas-v-2015-10-09.pdf> linkre történő navigálást követően.

A hangfelvételt az Infotv. 17. § (2) bekezdés d) pontja alapján törölni kell, ha az adatkezelés célja megszűnt, tehát az írott jegyzőkönyv elkészült, illetve a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségekre meghatározott határidők eltelték. A jegyzőkönyvben minden releváns ténynek, körülménynek szerepelnie kell, ennek tartalma szolgál később az elhangzottak bizonyítására.

IV. Önkormányzatok képviselő-testületi, valamint bizottsági, illetve egyéb ülései

Az Infotv. 26. § (2) bekezdése szerint közérdekből nyilvános adat a közfeladatot ellátó szerv feladat- és hatáskörében eljáró személy neve, feladatköre, munkaköre, vezetői megbízása, a közfeladat ellátásával összefüggő egyéb személyes adata, valamint azok a személyes adatai, amelyek megismerhetőségét törvény előírja.

Mindemellett az Infotv. 28. § (1) bekezdése értelmében, ezen adatok megismerésére e törvénynek a közérdekű adatok megismerésére vonatkozó rendelkezéseit szükséges alkalmazni.

Az önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint a köztisztviselők is e rendelkezés hatálya alá tartoznak. A nyilvános képviselő-testületi, illetve bizottsági ülésen, hivatali minőségben történő részvétel pedig a Ptk. 2:48. § (2) bekezdése szerinti nyilvános közéleti szereplésnek minősül, melyhez az említett jogszabályhely rendelkezése alapján nincs szükség az érintett hozzájárulására a felvétel elkészítéséhez, valamint az elkészített felvétel felhasználásához. Hasonló elbírálás alá esnek a nyilvános ülésen esetlegesen felszólaló harmadik személyek, úgy mint például a meghívottak, érintettek, továbbá maga a hallgatóság is.

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban Möt.v.) 46. § (1) bekezdése értelmében *a képviselő-testület ülése nyilvános*. Ez alól csak a 46. § (2) és (3) bekezdések alapján lehet eltérni. A Möt.v. 52. § (1) és (2) bekezdései alapján a képviselő-testület üléséről jegyzőkönyvet kell készíteni, mely jegyzőkönyvet a polgármester és a jegyző írja alá. A jegyzőkönyv közokiratnak számít. Ugyancsak a 46. §-ban található a (3) bekezdés következő rendelkezése: *„A választópolgárok – a zárt ülés kivételével – betekintheznek a képviselő-testület előterjesztésébe és ülésének jegyzőkönyvébe. A közérdekű adat és közérdekből nyilvános adat megismerésének lehetőségét zárt ülés tartása esetén is biztosítani kell. A zárt ülésen hozott képviselő-testületi döntés is nyilvános”*.

A képviselő-testület bizottságainak ülését az Möt.v. 60. §-a az alábbiak szerint rendezi:

„A bizottság ülésének összehívására, működésére, nyilvánosságára, határozatképességére és határozathozatalára, döntésének végrehajtására, a bizottság tagjainak kizárására, a bizottság üléséről készített jegyzőkönyv tartalmára a képviselő-testületre vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy a kizárásról a bizottság dönt, továbbá a jegyzőkönyvet a bizottság elnöke és egy tagja írja alá. A jegyző tizenöt napon belül köteles a jegyzőkönyvet megküldeni a kormányhivatalnak.”

A képviselő-testület bizottságainak működésére a képviselő-testület működésére vonatkozó szabályokat kell tehát alkalmazni.

Az Mötv. 2. § (2) bekezdése alapján a helyi önkormányzás a helyi közügyekben demokratikus módon, széles körű nyilvánosságot teremtve kifejezi és megvalósítja a helyi közakaratot. Mindebbe beletartozik a kép- és/vagy hangfelvétel készítésének joga is, továbbá az, hogy a kép- és/vagy hangfelvétel készítését a nyilvános képviselőtestület, valamint bizottság ülésein a résztvevők mindezt eltérni kötelesek.

Az Alkotmánybíróság korábban már megállapította – többek között – a 19/1995. (III.28.), illetve az 57/2000 (XII.19.) AB határozataiban, hogy a nyilvános ülésen bárki az ott jelenlévő más személyek külön engedélye nélkül is készíthet felvételt a képviselő-testület tanácskozásáról, a képviselők megnyilatkozásairól, és azt bármilyen – nem jogellenes – célra felhasználhatja. A törvény értelmében tehát nincs szükség az érintettek hozzájárulására a hangfelvétel készítéséhez.

Zárt ülés esetén természetesen más módon kell eljárni.

Az Mötv. 46. § (2) és (3) bekezdései rendezik a képviselő-testület, illetve a bizottságok zárt üléseinek rendjét, mely szerint:

„(3) A zárt ülésen a képviselő-testület tagjai, a nem a képviselő-testület tagjai közül választott alpolgármester és a jegyző, aljegyző, aljegyzők, továbbá meghívása esetén a polgármesteri hivatal vagy a közös önkormányzati hivatal ügyintézője, az érintett és a szakértő vesz részt.”

Az Mötv. 52. § (2) bekezdése alapján a zárt ülésről külön jegyzőkönyvet kell készíteni. Ugyanezen jogszabályhely (3) bekezdése szerint a választópolgárok – a zárt ülés kivételével – betekinthetnek a képviselő-testület előterjesztésébe és ülésének jegyzőkönyvébe. A közérdekű adat és közérdekből nyilvános adat megismerésének lehetőségét zárt ülés tartása esetén is biztosítani kell. A zárt ülésen hozott képviselő-testületi döntés is nyilvános.

A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (Njtv.) 91. § (1) bekezdése alapján a testület ülése nyilvános. Utóbbi jogszabályhely (2) bekezdése rendezi azokat az ügyeket, amelyek alkalmával zárt ülést szükséges tartani, a (3) bekezdés pedig nevesíti azokat az eseteket, amikor zárt ülés tartható.

Az Njtv. 91. § (4) bekezdése alapján a testület zárt ülést rendelhet el, ha a nyilvános tárgyalás üzleti érdeket sértene, az (5) bekezdés értelmében pedig a testület zárt ülést tart, ha az e törvényben meghatározott eseteken túl törvény az ügyet érintően a nyilvánosságot kizárja.

Az Njtv. 91. § (6) bekezdése szerint *„a zárt ülésen a nemzetiségi önkormányzat tagjai, települési szint esetén a 80. § szerinti megállapodásban megjelölt személy (jegyző vagy megbízottja), az országos szint esetén országos nemzetiségi önkormányzati hivatal vezetője, továbbá meghívása esetén az érintett és a szakértő vesz részt. Az érintett meghívását törvény kötelezővé teheti.”*

A fentieket összegezve elmondható, hogy a nyilvános képviselő-testületi, illetve bizottsági ülésen bárki, külön engedély nélkül is készíthet felvételt az ott elhangzottakról, és azt bármilyen – nem jogellenes – célra felhasználhatja.

Az információszabadság szempontjából egyformán kezelendő a jegyzőkönyv, illetve a kép- és/vagy hangfelvétel, tehát nyilvánosak, melyek interneten, hirdetőtáblán közzétehetőek, illetve amelyekről egyéni adatkérésre másolatot kell biztosítani. A nyilvános képviselő-

testületi ülésen elhangzott képviselői nyilatkozatok, valamint egyéb személyes megnyilvánulások is nyilvános közszereplésnek minősülnek, tehát nyilvános ülés esetén a hozzászólások is nyilvánosak.

A nyilvános képviselő-testületi, bizottsági üléseken történtek, az azokról készült jegyzőkönyvek, felvételek az Infotv. 5. § 5. és 6. pontjai alapján közérdekű, valamint közérdekből nyilvános adatoknak tekintendők, melyeket bárki megismerhet. Mindezen adatokról a közfeladatot ellátó szervezetek az Infotv. 32. §-a alapján pontos és gyors tájékoztatást kell adniuk.

Mindezek alapján a Hatóság álláspontja szerint a nyilvános üléseken készített videofelvételekhez nem szükséges a jelenlevők hozzájárulása, mint ahogyan ahhoz sem, hogy azt a későbbiek folytán nyilvánosságra hozzák, tekintettel a fent előadottakra, valamint arra, hogy az Möt., valamint az Njtv. rendelkezéseikben nem tartalmazznak lényegi eltérést a testületi ülések lebonyolításával kapcsolatban.

V. Hangfelvételek kiadhatósága

V.1. Tájékoztatáshoz való jog

Az Infotv. 14. § a) pontja értelmében az érintett tájékoztatást kérhet a személyes adatai kezeléséről.

A jogalkotó a tájékoztatáshoz való jog részletszabályait alapvetően az Infotv. 15. §-ában¹² határozta meg.

A személyes adatokról történő tájékoztatás módjával kapcsolatban az alapvető adatkezelői kötelezettségeket az Infotv. 15. § (4) bekezdése részletezi: *„az adatkezelő köteles a kérelem benyújtásától számított legrövidebb idő alatt, legfeljebb azonban 25 napon belül, közérthető formában, az érintett erre irányuló kérelmére írásban megadni a tájékoztatást.”*

Az adatkezelőt tehát az alábbi kötelezettségek terhelik a tájékoztatással kapcsolatban:

- a kérelem benyújtásától számított legrövidebb idő alatt, de legfeljebb 25 napon belül eleget kell tenni az érintett kérésének,
- a tájékoztatást közérthető formában kell teljesíteni, illetve ha az érintett kéri, akkor írásban kell megadni.

A tájékoztatás közérthetőségének követelményét nem feltétlenül az írásbeli tájékoztatással lehet teljesíteni. Bizonyos adatkezelés esetében mindez más módon is biztosítható. A Hatóság álláspontja szerint a hangfelvételek rögzítésével együtt járó adatkezelés esetén is

¹² Az Infotv. 15. § (1) bekezdése alapján az *„érintett kérelmére az adatkezelő tájékoztatást ad az érintett általa kezelt, illetve az általa vagy rendelkezése szerint megbízott adatfeldolgozó által feldolgozott adatairól, azok forrásáról, az adatkezelés céljáról, jogalapjáról, időtartamáról, az adatfeldolgozó nevéről, címéről és az adatkezeléssel összefüggő tevékenységéről, továbbá – az érintett személyes adatainak továbbítása esetén – az adattovábbítás jogalapjáról és címzettjéről.”* Az Infotv. 15. § (1) bekezdése alapján tehát az adatkezelőnek tájékoztatnia kell az érintettet a vele összefüggésben kezelt személyes adatokról.

az biztosíthatja a legmagasabb szinten a tájékoztatás közérthetőségét, ha az érintettnek lehetősége van a hangfelvételt visszahallgatni.

Az Infotv. 15. § (4) bekezdésében szereplő „közérthetőség” elsődlegesen az adatkezelőre vonatkozó kötelezettség, és másodsorban az érintettet megillető jogosultság. Alapvetően az adatkezelőt terheli az, hogy a tájékoztatása közérthető legyen, míg ha az érintett a kapott tájékoztatás alapján úgy ítéli meg, hogy az nem minősül közérthetőnek, akkor újabb, a közérthetőség követelményét teljesítő tájékoztatást kérhet az adatkezelőtől (vagy e tekintetben például a Hatóság vizsgálatát kezdeményezheti).

V.2. Másolat kiadásához való jog

Ha az érintett úgy kíván élni a tájékoztatáshoz való jogával, hogy a felvételtől másolatot kér, akkor ez további kérdéseket vet fel. Egyrészt bizonyos szektorális jogszabályok nevesítik annak a lehetőségét, hogy az érintett a felvételek másolatait megkaphassa (Eht.), bizonyos szabályok pedig más tájékoztatási módot határoznak meg (Hpt., Bit. – visszahallgatás, jegyzőkönyv) (ld. II. fejezet). Másrészt az Fgytv. nem határozza meg a tájékoztatás módját, továbbá az Infotv. sem tartalmaz arra vonatkozó rendelkezést, hogy az érintett megvásárolhassa „a tájékoztatás formáját”, illetve kifejezetten nem írja elő az adatkezelőknek kötelezően a másolat kiadását. Azonban a tisztességes adatkezelés elvéből kifolyólag az a kívánatos, hogy mindkét fél azonos információkkal rendelkezzen az adott adatkezelést illetve hangfelvételt illetően, ezért a Hatóság álláspontja szerint az Infotv. 14. §-ában meghatározott tájékoztatáshoz való jog úgy értelmezendő, hogy az adatkezelők kötelezettsége a másolat kiadása is, ha az érintett az adott adatról, hangfelvételtől másolatot kér. Ezt az értelmezést erősíti meg az is, hogy az Európai Unió új – a későbbiekben hatályba lépő - adatvédelmi rendelete kifejezetten nevesíti a másolat kiadásához való jogot.

V.3. Hangrögzítés az érintett/fogyasztó által

A Hatóság álláspontja szerint az adatkezelés során figyelemmel kell lenni arra is, hogy az érintett és az adatkezelő pozíciója között egyensúly legyen. Az érintettet a saját személyes adatai tekintetében megilleti mindazon lehetőségek gyakorlása, amelyek – az érintett személyes adataira vonatkozó – adatkezelés során az adatkezelő számára rendelkezésre állnak. Így például ha az adatkezelő rögzíti az érintettel folytatott beszélgetést, akkor az érintett is élhet azzal a lehetőséggel, hogy a beszélgetést rögzítse. Ebben az esetben a fogyasztó által történő hangfelvétel rögzítésére jogszabályi kötelezettség nem áll fenn, ugyanakkor egy polgári jogi jogviszonyban, az együttműködés és kölcsönösség jegyében jogosnak tekinthető elvárás, hogy amennyiben a vállalkozás rögzítheti a telefonbeszélgetést, ugyanezt megtehesse a másik fél is. Ennek során figyelembe veendő szempontok:

- Az érintett tevékenysége nem terjeszkedhet túl azon a célon, amely cél elérése érdekében az adatkezelő is rögzíti a beszélgetést. Ennek megfelelően az érintett is kizárólag az adatkezelővel folytatott jogviták rendezése során használhatja fel a rögzített beszélgetést, azonban például a beszélgetést nem hozhatja nyilvánosságra. Abban az esetben, ha az érintett jogszerűtlenül túllépi az Infotv. szerinti saját céljait

szolgáltató adatkezelést¹³, úgy vele szemben jelen tájékoztató VI. pontjában kifejtett jogorvoslati lehetőségek támaszthatóak.

- A szolgáltatást nyújtó cég munkatársa a telefonos ügyfélszolgálat során a cég képviselőjében, annak üzleti tevékenységével kapcsolatban jár el. Annak ellenére, hogy ennek során a cég alkalmazottja is szükségszerűen a saját hangját használja, a magánszféra védelmének aspektusa nem merül fel, az Infotv. szabályai e vonatkozásban nem alkalmazandóak. A munkáltató feladata, hogy munkavállalóját megfelelően tájékoztassa a munkakörének ellátásával kapcsolatba hozható adatkezelési kérdésekről.

VI. Jogellenesen készített hangfelvételek felhasználása bírósági eljárás során

Előfordulhat, hogy egy bírósági eljárás során olyan rögzített hanganyag kerül bizonyítékként becsatolásra, amelynek készítése nem a jogszabályokban rendezett körülmények között valósult meg, azonban az eljáró bíróság mégis amellet dönt, hogy felhasználja azt az eljárása során.

Annak megítélése, hogy a hangfelvétel bizonyítékként történő felhasználása megfelelt-e a jogszabályokban foglaltaknak, túlmutat a Hatóság hatáskörén.

A Kúria (korábban: Legfelsőbb Bíróság) a 296/2000. számú büntető elvi határozatában kifejtette, hogy *„az eljáró bíróság a bizonyítási eszköz és a bizonyíték felhasználása tekintetében szabadon dönt, döntésében csupán a konkrét tényállás szerinti relevancia szempontjait köteles figyelembe venni”*. Az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdésében foglalt bírói függetlenség elve alapján a Hatóságnak nincs hatásköre arra, hogy a bírói mérlegelés tárgyát képező bizonyítékot felülbírálja.

A bírósági eljárás során tett intézkedések, amelyek adatvédelmi szempontból adatkezelésnek minősülhetnek, azok a bíróságok szempontjából olyan eljárási cselekmények, amelyeket speciális eljárásjogi kódexek és ügyviteli jogszabályok szabályoznak, ezért ezek a jogszabályi rendelkezések elsődlegesek a bíróságok számára. Ez azonban semmiképp sem jelentheti azt, hogy a bíróság az eljárása során az információs önrendelkezési jog megsértésével járhat el, ha az előtte folyó ügyben alkalmazandó elsődleges anyagi jogi és eljárásjogi szabályok kifejezetten nem írják elő azt az eljárást vagy intézkedést, amely az érintettek jogainak érvényesülése szempontjából kívánatos lenne.

A bírói függetlenség (Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdése) elvének tiszteletben tartása miatt az eljárási cselekmények indokoltságát a bírói jogorvoslati rendszeren belül lehet felülvizsgálni.

VII. Jogérvényesítés

Amennyiben az adatkezelő túllépi az adatkezelés jogszabályi korlátait, úgy az érintett az alábbi jogorvoslati lehetőségeket támaszthatja.

¹³ Az Infotv. 2. § (4) bekezdése értelmében: „Nem kell alkalmazni e törvény rendelkezéseit a természetes személynek a kizárólag saját személyes céljait szolgáló adatkezeléseire”.

Az Infotv. szerinti vizsgálatot kezdeményezhet a Hatóságnál, valamint bírósághoz fordulhat a személyes adatok jogellenes nyilvánosságra hozatala kapcsán, illetve a Ptk. következő jogérvényesítési lehetőségei állnak továbbá rendelkezésére:

Ptk. 2:51. §-a szerint *[Felróhatóságtól független szankciók]:*

(1) Akit személyiségi jogában megsértenek, a jogsértés ténye alapján - az elévülési időn belül - az eset körülményeihez képest követelheti

a) a jogsértés megtörténtének bírósági megállapítását;

b) a jogsértés abbahagyását és a jogsértő eltiltását a további jogsértéstől;

c) azt, hogy a jogsértő adjon megfelelő elégtételt, és ennek biztosítson saját költségén megfelelő nyilvánosságot;

d) a sérelmes helyzet megszüntetését, a jogsértést megelőző állapot helyreállítását és a jogsértéssel előállított dolog megsemmisítését vagy jogsértő mivoltától való megfosztását;

e) azt, hogy a jogsértő vagy jogutódja a jogsértéssel elért vagyoni előnyt engedje át javára a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint.

Mindezek mellett az, akit személyiségi jogában megsértenek, a Ptk. 2:52. §-a alapján az őt ért nem vagyoni sérelemért sérelemdíjat, valamint a 2:53. §-a szerint pedig a jogellenesen okozott károkért való felelősség szabályai szerint követelheti a jogsértőtől kárának megtérítését.

Budapest, 2016. április

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár